

І чужому навчається,
Свого не цурається...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Рекла́ма і Ада́птація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308
424-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Нью Йорку:
Barely 7-4125
УНСоюз: Barely 7-5337

РІК LXXII. Ч. 222. ДЖЕРЗІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 1-ГО ГРУДНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 1, 1965 No. 222. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Вівторок, 30-го листопада 1965 р.

В АМЕРИЦІ

В СТОЛИЦІ ПОЧИНАЮТЬ ГОВОРИТИ ПРО МОЖЛИВІСТЬ ЗБІЛЬШИТИ ФЕДЕРАЛЬНІ ПОДАТКИ, щоб збільшити прибутки федерального скарбниці у фінансовому році, який починається 1-го листопада 1966-го року. Покищо не знати, чи треба буде дійсно збільшувати прибуткові податки тому, що значно збільшилися видатки федерального уряду внаслідок війни у В'єтнамі та більших видатків на різні внутрішні справи. Розвиток війни у В'єтнамі покаже, чи Уряд в найближчому році не буде змушений просити Конгрес, щоб схвалив закон про більш прибуткові податки в 1967-му році.

55 ВІДСОТКІВ РЕСПУБЛІКАНЦІВ ЗАЯВИЛИСЯ ЗА КАНДИДАТУРУ НІКСОНА і тільки 38 відсотків воліли б, щоб в 1968-му році від республіканців кандидували на президента мишигенський губернатор Джордж Ромні. Але між опитуваними демократами аж 55 відсотків заявили за Ромні і тільки 35 відсотків за Ніксона. Також незалежні виборці воліли б Ромні, бо 43 відсотки голосували б за мишигенським губернатором і тільки 42 відсотки за колишнього віце-президента. Ці опитування переводить Американський Інститут Публічної Опінії д-ра Геллуна в Принстоні в Нью Джерсі. Питання звучало: "Коли б тепер були вибори і кандидатами були б Ніксон і Ромні, то на кого ви голосували б?"

НА АВТОСТРАДАХ І ВУЛИЦЯХ ЗДА ЗГІНУЛИ 615 ОСІБ В АВТОВІХ КАТАСТРОФАХ під час довгого кінця тяжкої у зв'язку з Днем Подяки. Цьогорічне число смертних випадків б на 11 відсотків більше в порівнянні з минулорічним; це число збільшується від 1960-го року, коли загинули тільки 442 особи. Але Крайова Рада Безпеки стверджує, що під час звичайних робітних днів від 10-го до 14-го листопада в автомобільних катастрофах загинуло було 575 осіб і преса приймає це спокійно, ніхто цим не турбується, що під час року гине понад 40,000 осіб.

У СВІТІ

БРИТІЙСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ СПРАВ МАЙКЕЛ СТОУРТ ПРИБІВ ДО МОСКВИ на 4-денні розмови з керівними совєтськими вождями — про В'єнам, розробники британсько-совєтського договору про відкриття консулатів і т. п. Коментатори твердять, що годі сподіватися більших результатів, як тільки обмін "взаємних поглядів".

ГЕНЕРАЛЬНА АСАМБЛЕЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ПРИПІЯЛА 112 ГОЛОСАМИ проти 0 при 1 голосі, Франції, що стрималася і Вільного Китаю, що абсентувалася — резолюцію про скликання світової конференції розробників, себто включно з Комуністичним Китаєм, надалі в 1967 році". Після того голосування генеральний секретар У Тант перестеріг — з прозоровим натяком на адресу Франції і Комуністичного Китаю — щоб вони своїми самовільними актами атомового зброєння не протидіяли існуючому загальному нахилу — зрушити з місця проблему міжнародного роззброєння.

БРИТАНІЯ РІШИЛА ВІСЛАТИ ДО ЗАМБІЇ, сусідки Родезії, ескадрилью воєнних літаків, відповідаючи таким чином позитивно на прохання Замбії прислати британське військо для охорони Замбії проти загрози з боку біло-расистського режиму в Родезії. Британія рішилася на це з остраху, що коли вона відмовить проханням Замбії, то ця остання закличе на поміч військо з різних африканських країн і тоді в тій частині Африки може розпалитися війна, що може скінчитися катастрофою для 220,000 білих у Родезії, які панують там над 4 мільйонами чорних.

КАТОЛИЧНИЙ ЄПІСКОПАТ В РОДЕЗІЇ ГОСТРО ЗАСУДЖИВ біло-расову політику уряду прем'єра Ієна Сміта, перестерігши, що та політика веде до "катастрофи". Таку заяву проголосили архієпископ Франсіс Маркал і 4 інші владники. Англіканський архієпископ в Селебері с теж опонентом політики уряду, але англіканський клір поділений, католики нараховують кругло 10% білого населення, себто 23,000 осіб, 304,000 чорних автохтонів і к. 4,000 інших кольорових мешканців.

Домагаються збільшити допомогу закордонним державам

Вашингтон. — Конференція міжнародної співпраці, яку президент Д. Б. Джонсон скликав до Вашингтону, пропонує Урядові свої рекомендації, в яких домагається значно збільшити допомогу закордонним країнам, головним чином треба збільшити рільничу продукцію в недовроєніх країнах та допомогти їм зменшити темп приросту їхнього населення. В цій Конференції, яка відбулася в готелі Шератон Парк, взяли участь 5,000 осіб, представників бізнесменів, виховників, громадських діячів та звичайних громадян. Президент Джонсон назвав цю Конференцію "зборами представників американського народу". Численні промови виявляли свої ідеї в

Футболісти Армії і Флоту закінчили зустріч нерішеною 7:7

Філадельфія, 27-го листопада. — На стадіоні ім. Дж. Ф. Кеннеді відбулася тут традиційна зустріч американського футболу між військовими академіями Армії і Флоту, яких суперництво у цьому спорті датується від 1890 року. Цьогорічна зустріч була вже біою і її, не зважаючи на емоції обох дружин у високошкільних футболістських першостях, пригладалося — 102,000 глядачів, які вповнили стадіон вщерть.

Перші точки з в. "тачдаун" здобула дружина Армії з Вест Пойнту, коли її змагун Санні Стоверс про-

КОНВЕНЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК, КОНВЕНЦІЙНИЙ БЕНКЕТ ТА КОНЦЕРТ І ПОКАЗ ПОШІ БУЛИ ПРИКЛАДОМ ДОБРОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ І ВИСОКОГО РІВНЯ

Нью Йорк, (АД) — Українське жіноцтво вже не раз у нашій історії давало приклад своїх найвищих чеснот і своїх здібностей. Чимало прикладних подій з праці організованого українського жіноцтва можна навести і в цій країні. Згадаймо тільки, що наше жіноцтво вже давно відіграло свій світовий кофре і створило Світову Федерацію Українських Жіночих Організацій, а чоловіки подібні імпреси й установи кілька десятиріч все це тільки "плінують". За таку ж прикладну можна вважати й 14-ту конвенцію Союзу Українок Америки в днях 26-28 листопада в го-

телі Статлер-Гілтон в Нью Йорку, про яку, як і про зв'язані з нею бенкет та культурні імпреси: концерт і показ історичних українських жіночих одягів, було вже загальнозвідомлення у вчорашньому числі "Свободи".

Прикладний бенкет

Конвенційний бенкет СВА відбувся в тому ж Статлер-Гілтон готелі, в якому відбувалася конвенція, в суботу 27-го листопада ввечері. Уже сам зовнішній вигляд бенкету — вечірній одяг, добрий порядок — справляв найкраще враження, і на найвищу похвалу заслуго-

МЕКНАМАРА ПЕРЕДБАЧУЄ ДОВГУ ВІЙНУ В'ЄТНАМІ — ЗАПОВІВ ТВОРЕННЯ НОВИХ ДІВІЗІЙ ЗДА

Сайгон. — Секретар оборони Роберт МекНамара закінчив свою 36-годинну інспекційну подорож до Південного В'єтнаму і вже відлітає відтіль через острів Гуам, де стаціонарні важкі американські бомбовики Б-52, до Америки. МекНамара, крім нарад з високими військовиками та американським амбасадором у Сайгоні, відвідав головну квартиру 1-ї Кавалерійської рухомо-летунської дивізії, яка перекриває в Південному В'єтнамі важкі бої з комуністичними партизанами та регулярним північно-в'єтнамським військом, як також перелетів понад місяцями, перебувши в жовтні й листопаді в тереном важких боїв. МекНамара заявив, що він був заскочений інформацією про завзятість і натальність комуністичних атак, які дали доказ, що Північний В'єтнам, без уваги на важкі втрати в людях і матеріальні шкоди, зазнавши від бомбардування, рішуче поширити війну та вести її на більшу мірку. Висновок з того такий — казав МекНамара — що війна у В'єтнамі може продовжитися. Висловлюючись з найбільшими похвалами про хоробрість, дисципліну й бойову здатність американського війська у В'єтнамі взагалі та зокрема названої вгорі Першої кавалерійської рухомо-летунської дивізії, МекНамара висловився, що "треба буде створити більше таких дивізій". Коментатори, покликаючись на прикмету МекНамари ску-

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ДОВОДЬ ПРО ШЕВЧЕНКІВСЬКУ ЮВІЛЕЙНУ ЛІТЕРАТУРУ

Нью Йорк. — Філологічна Секція НТШ влаштує в суботу, 4 грудня 1965 р. в годині 6-й вечером, в залі Українського Інституту Америки, 2 Скід 79 вулиця в Нью Йорку — Наукову Конференцію. Проф. д-р Володимир Безушко виголосить на цій Конференції доповідь на тему "Шевченкознавча ювілейна література", частина I-ша. Доповідь є подумана як дискусія, і призначена для широкого загалу громадства.

БЕСІДА ПРО УКРАЇНСЬКУ ДУХОВІСТЬ

Ньюарк, Н. Дж. — Місцевий 28-ий Відділ Союзу Українок Америки влаштує в неділю 5 грудня ц. р. бесіду про українську духовність п. н. "Світлинники української землі". Проведе цю бесіду, ілюстровану прозірками тридцяти портретів від св. Володимира до Юркевича, мистець Сергій Кіндзеряний-Пастухів у год. 5-й по полудні в домі СВА в Українській Централі при 140 Проспект Евіно в Ірвінгтоні, Н. Дж. Під час бесіди буде відбуватися виставка картин з українською тематикою, призначених на продаж.

МИСТЕЦЬКИЙ ВЕЧІР МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ У НЬО ЙОРКУ

Нью Йорк. — Заходом Секції Дружин Лікарів при Українському Лікарському Товаристві відбувся тут у неділю 7 листопада ц. р. вечір молодих талантів. У програмі вчорі брали участь: Лілея Волянська — сольовий при аккомпаніменті Богдани Волянської, Наталка Даниш — фортеп'яни, Квітка Цієлик — скрипка при акомп. Марії Цієлик, Аскольд Лозинський — рецитация. Названими молодими мистцями були виконані твори Гайдна, Друлі, Кравчука, Чимарози, Шопена і Барвінського. А. Лозинський, учень Олімпії Добровольської, рецитувал "Притчу про приязнь" Івана Франка та байку Л. Глібова "Пущик". Чистий дохід з вечора призначено на добродійні цілі, зокрема на дітей залішених в Європі.

ПРЕМ'ЄРА П'ЄСИ "ЛІС ШУМІТЬ" В БРУКЛІНІ

Нью Йорк. — Минулої неділі в Народному Домі Брукліну — Північ Драматичний

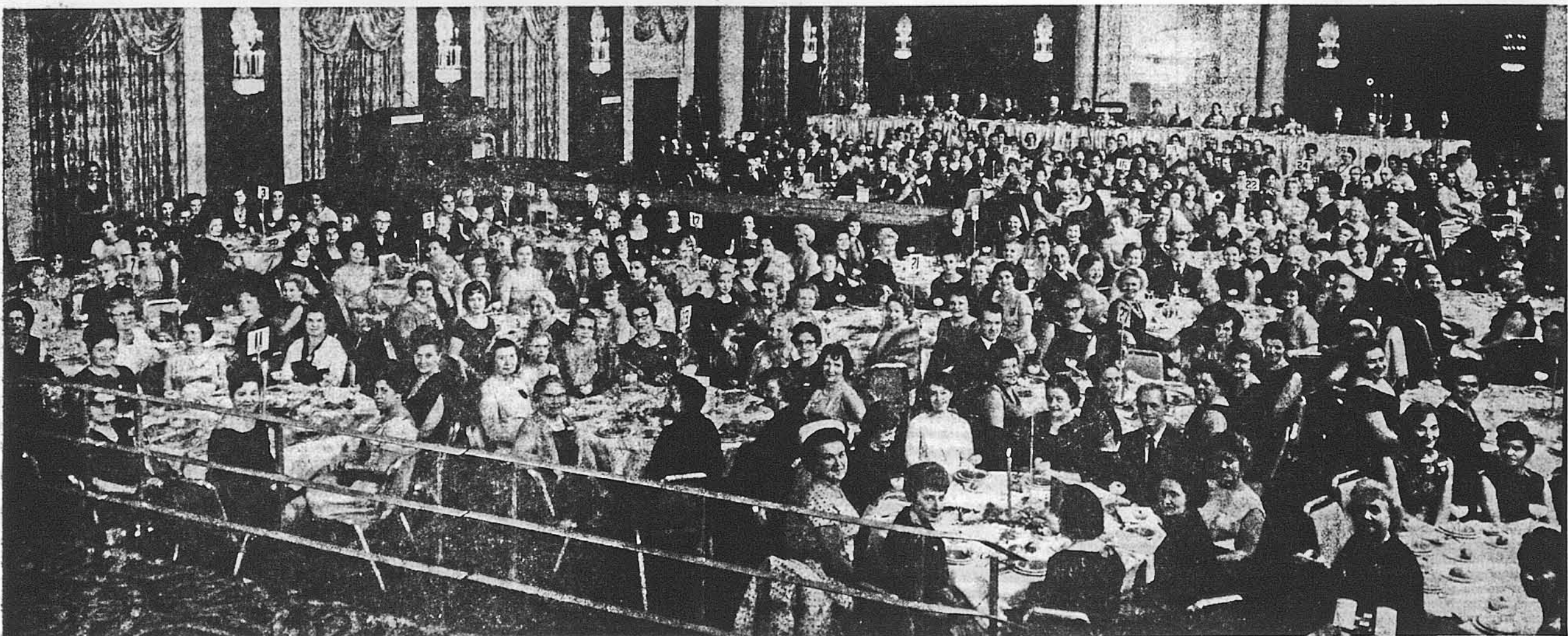
Гурток при Осередку СУМА і новоствореному Відділі ООСУ, під мистецьким керівництвом пані Алли Довиденко, виставив п'єсу Володимира Куліша з повстанського життя "Ліс шумить". Вистава відбулася з повним моральним і матеріальним успіхом. Участь у виставі брали: Марія Бошко, Марія Матійко, В. і С. Бабські, Т. Барабан, В. Гомзин, Д. Доск, Б. Лисенко, І. Макар, О. Рибницький, І. Самокишин, В. Сметанюк, С. Хомик і чоловічий хор. На залі був присутній автор п'єси, якого, по закінченні вистави, тепло привітали присутні.

РОМАН САВИЦЬКИЙ КЕРІВНИКОМ ДЕПАРТАМЕНТУ В ПУБЛІЧНІЙ БІБЛІОТЕЦІ ЕЛІЗАБЕТУ

Елізабет, Н. Дж. — Роман Савицький, син с. п. композитора Романа Савицького і п-ні Івани Савицької, одержав призначення на керівника департаменту мистецтв в Публічній Бібліотеці міста Елізабет, Роман Савицький, юн., активний пластунок, завантажаний в студії мистецтвознавства, зокрема в ділянку історії музики та фільмового мистецтва. Працюючи в бібліотеці Елізабету, Р. Савицький поповнює її всіма важливішими виданнями про Україну. Востаннє його заходами була набута для Бібліотеки англійська Енциклопедія Українознавства.

УКРАЇНКИ НА МІЖНАРОДНІЙ ВИСТАВЦІ ПЕКАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА В НЬО ЙОРКУ

В Нью Йорському музею сучасного мистецького ремесла, 29 Вест 53 вул. відбувається передраздня виставка: "Тістечка й хліби: пекарське мистецтво". Заходами нашої малярки й керамістки Я. Геруляк-Туркевич, та завдяки її зв'язкам із цим музеєм, на цій виставці заступлена українська ділянка цього ремесла. У відділі сучасного пекарства є дві цікаві та втримані на високому мистецькому рівні праці Ярослави Геруляк, у традиційному відділі з українськ корою та паски виконані панями М. Вілецькою, Р. Захарченко та Я. Кіналь. Зокрема речі п. Вілецької звертають увагу всіх відвідувачів. Поміж експонатами з різних країн світу, наші речі викликають велике зацікавлення.

Загальний вид на залу під час бенкету з нагоди 14-ї Конвенції Союзу Українок Америки в Нью Йорку 27-го листопада 1965.

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For UNA members monthly 65¢.

Address: "СВОБОДА," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Право на протест

Минулої суботи відбувся у Вашингтоні похід 25.000-30.000 демонстрантів, які, «протестуючи» проти американської політики у відношенні до В'єтнаму, вимагали закінчення війни в тій країні. Президент Джонсон заявив, що кілька днів перед тією демонстрацією, що він визнає право за кожним американським громадянином критикувати політику уряду і протестувати проти неї. Тому поліція не робила демонстрантам ніяких перешкод, — навпаки — охороняла їх проти атак з боку обурених глядачів. Завдяки такому толерантному підходу державних властей — демонстрація відбулася тихо і спокійно, а її учасники були — як твердять газети — радше в «літніковому», як бойовому, настрої.

Учасники демонстрації не були щодо свого складу політичним монолітом. Деякі з них, як ось старий соціал-демократ Норман Томас, лідери Організації за здорову націю політику (САНЕ) або провідники квакерів — це американські патріотично-державники, які не підляють ставищенню, що безпека Америки пов'язана з політичним образом Південної Азії, і тому є проти участі Америки в обороні волі Південного В'єтнаму. Друга частина демонстрантів — це елементи, які взагалі керуються тільки почуттями, а не розумовими аргументами. Це та сама категорія американців, як ті, що під кінець останньої світової війни кричали «хлопці додому», без уваги на страхотні політичні наслідки, що загрожували — і прийшли — від раптової американської демобілізації. Врешті третя частина демонстрантів — це явні комуністи та комуністичні провокатори, ті, які не соромилися розгорнути прапори й плакати комуністів — В'єтконгу, себто того ворога, з рук якого гинуть американські воїни.

Всі вони об'єдналися у своєму «протесті» — і всі були одностайні у тому диктованому їм жалюгідному явищі, бо їх протест звертався тільки на адресу американського уряду, а не на адресу урядів у Пейпінгу і Ганой. — всі вони вимагали права самовизначення для південних в'єтнамців, але мовчали про те саме право для народу у Північному В'єтнамі під правлінням комуністичної кліки. І тому, хоч офіційні організатори того протесту застерігали проти приписування їм комуністичних симпатій — насправді ділячи вони в користь комуністичної справи й на шкоду справі миру: вони підтримали насправді фальшиве переконання комуністичних вождів у Пейпінгу і в Ганой, що американські «маси» бунтуються проти пакування «вашигтонської кліки» і що президент Джонсон буде примушений відкликати американські війська з В'єтнаму під натиском «налізу». Директор ньюйоркського «Дому Свободи» Джордж Філд слухав порівняння суботнішніх вашигтонських фанатиків міру з тими лондонцями, які вітали, як тріумфатора, британського прем'єра Невіла Чемберлена, що 30 вересня 1938 р. підписав у Мюнхені згоду з Гітлером на поділ Чехо-Словаччини і цим ніби «зрятував мир»: через рік після того було всім ясно, що мюнхенська угода стала одною з головних причин вибуху третьої світової війни.

Гарно звучить принцип щодо «права на протест», але водночас треба бачити, щоб протести не збаламутили рідної громадської думки, ані не помагали ворогам країни.

Наступ продовжується

Відоме із своєї агентурної і розкладової діяльності серед української еміграції т. зв. «Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном» відбуло в середу 17 листопада в Києві «республіканську конференцію», присвячену п'ятиріччю свого існування. Фактичним осідком цього товариства, створеного в рамках «Комітету культурних зв'язків із співвітчизниками за кордоном», тобто колишнього «Комітету за повернення», є східний Берлін, де й видається орган названого товариства — агітаційно-пропагандистська газета «Вісті з України».

Офіційною темою конференції була, як виходить із звідомлення, надрукованого в київській «Літературній Україні» з 23 листопада, справа поширення і посилення його нібито «освідомленості» й «інформативності» роботи серед української еміграції в різних країнах світу, поза межами СССР. Про «невизначені» досягнення в цьому напрямку говорив голова правління «Товариства зв'язків» письменник Юрій Смолич, який вихвалявся водночас поширенням і поширенням контактів із закордонними «прогресивними українськими організаціями» та з туристами — українцями, які прибувають до СССР в рамках туристичного обміну.

Проте, головна увага конференції була спрямована на боротьбу з українськими «буржуазними націоналістами», які, як відомо, всі без уваги на таку чи іншу партію й організацію приналежності, стали одностайним фронтом проти советських намагань розкласти українську національну еміграцію, що й викликало цілу серію статей у советській пресі проти представників націоналістичних угруповань на еміграції — і проти «поміркованих» на чолі з проф. Р. Смаль-Стоцьким, і проти Закардонного Представництва УГВР, що його очолює М. Лебедь, і проти Закардонних Частин ОУН.

Завурачуючи «лісової ворожої діяльності реакційного буржуазно-націоналістичного охвістя», «запеклих ворогів українського радянського народу», що «зводять брудні наклепи на Радянську Україну», була присвячена не лише звітна доповідь Смолича, але й виступи учасників дискусії над нею, які вимагали розвинути ворожі наклепи українських буржуазних націоналістів. Про «необхідність постійно викривати ворожу... діяльність верховодів українських буржуазних націоналістів та їх прихвостів, відкрити очі на правду тим окремим людям з трудової еміграції, які ще перебувають під їх впливом», говорив редактор журналу «Всесвіт» О.П. Полторацький. «Рішучих заходів» у тому напрямку вимагала і Катерина Колосова. «Конкретні пропозиції» щодо «поліпшення» роботи «Товариства зв'язків» подавали й редактор Львівського «жовтня» Ростислав Братунь і репатріант із ЗДА Мик. Тарновський, і ін. Усі ці сповнені безсмілю люті, виступи советських пропагандистів доводять, що головною перешкодою в діяльності «Товариства зв'язків» були і залишаються... «буржуазні націоналісти».

З метою посилення боротьби із впливом буржуазних націоналістів конференція прийняла нове «звернення до української еміграції», зредаговане в душі «патріотизму» і «сагітменту» до рідної землі й усього українського. Можливо з певністю чекати, що зустріне цей новий наступ з такою ж одностайною відсічкою з боку широких кіл української еміграції, як і всі досюгочасні облудні заклики та звернення названого товариства і подібних йому агентурних советських установ.

Ярослав Курдиш

ПОДВОЙНИЙ АСПЕКТ ВІЙНИ У В'ЄТНАМІ

Три роки тому Го Чі Мінг заявив, що в американців може й вистачити зброї на ведення війни у В'єтнамі, але не вистачить витривалості для того, щоб остаточно розбити в'єтконгських партизанів. А ось три тижні тому він заявив закордонним журналістам у Ганой, що, мовляв, Північний В'єтнам може вести такого типу війну, як у Південному В'єтнамі, хоч би й двадцять років, і за цей час так змучить та вимотас ЗДА, що вони самі залишать країну. А це буде така тріумфальна перемога, якої ще не знала історія, бож цю війну виграли б партизани із найбільшою світовою потугою.

Добрі знавці Північного В'єтнаму твердять, що коли Го Чі Мінг не погодився, що й досі на мирові переговори, то, мабуть, тільки тому, що спирається на хибному припущенні, нібито американці, не зв'язуючи на їхню сторону більше підсилювану мілітарну активність у Південному В'єтнамі, починають виявляти позначки «перевтоми». А останні демонстрації північців нібито мають підтверджувати, що, мовляв, усе населення ЗДА проти ведення цієї «брудної війни».

Коли, однак, проаналізувати справу критично, то найбільша трудність Пентагону, яка стоїть йому на дорозі, має не так мілітарний, як радше політичний характер. Це — справа, зв'язана з урядом Південного В'єтнаму, якому американці стараються дати всебічну підтримку, щоб він усталізувався і користувався в народі високим авторитетом.

Американські військові фахівці, на відміну від деякого песимізму цивільних американців, твердо стоять на площині оптимізму і майже всі твердять, що війну у В'єтнамі треба вважати в першу чергу «політичною», або, точніше, вирішувати, що й мусять виграєти в'єтнамці самі між собою.

Хоч двері для мирових переговорів між обидвома В'єтнамими стоять завжди відкриті, коли йдеться про бжежче з'усування «сенсу та змісту» переговорів, то вони щораз більше ускладнюються, головним чином тому, що ЗДА невпинно поділяють свою збройну силу в тому обширі, а це вказує на те, що вони збираються приступити до таких переговорів із «позиції сили», а не так, як було колись у Кореї. А був то момент, коли американці разом з південними корейцями розторопили китайських «добровільців» і вже готові були під командуванням ген. Ріджвея здешити ворожу силу у найважчому перешкоду Північній Кореї.

І саме тоді китайці, хоч і заприсягнулися, що ніколи не підуть на мирові переговори, напустили цю справу. Тож помилковим був наказ президента Трумана негайно припинити воєнні дії, якраз у тому кульмінаційному моменті, коли ЗДА мали всі вигляди на повну перемогу.

Цей наказ президента Трумана дав змогу китайцям і північним корейцям «скопити віддих», переорганізувати і підсилити свої бойові з'єднання на фронті до такої міри, що вони почали мирові переговори вже не як ті, «що мусіли капітулювати», а як «рівні з рівними».

Покинувши всі позначки на те, що такого характеру переговори не повторяться. Президент Джонсон і вся військова верхівка в Пентагоні вважають, що війну у В'єтнамі слід покінчити, але, краще Боже, не якоюсь «мировою паралелелю», а тільки на таких умовах, які відповідатимуть престижів і силі ЗДА. І коли це рік тому шеф американських об'єднаних штабів ген. Е. Вільямс заявив, що війна у В'єтнамі може продовжуватися навіть довше, як цього слід сподіватися, то в останній своїй заяві він підкреслює з притиском, що ЗДА перекидають свої війська до В'єтнаму у такій кількості, що війна в тій країні буде такою, «як її хочуть мати американці».

Не зв'язуючи на всі ці оптимістичні заяви, велетенська американська модерно вивинувана збройна сила награвляла на дуже велику турботу: вона не може зустрітися з ворогом і за всіма класичними стратегічними правилами знищити його або взяти в полон. Щоправда, американці спільно з південнов'єтнамськими військами натискають щораз більше на того, здавалося б, «нескопного ворога», винищуючи головним чином його харчові та збройні бази. Навіть і останні криваві бої, що їх звала дивізія «літаючих вершинків» недалеко кордону з Камбоджі, якраз мала на меті перетяти і зліквідувати т. зв. «Шлях Го Чі Мінга», головний шлях, яким перекидають для В'єтконгу не тільки озброєння, але й регулярні північнов'єтнамські частини, бо місцеві партизани вже дуже послаблені і на поставлення з моря не можуть розраховувати з огляду на американську воєнну флотію.

Американська тактика зводиться у Південному В'єтнамі до того, щоб отому «нескопному ворогові» не дати перегрупувати й зосередити сили для поважних боївих операцій. Дійшло до того, що у тій країні немає вже досліду ні одного місця, яке комуністи могли б назвати територією, вільною від летюсних налетів або від несподіваних повітряних десантів. На основі такої тактики у Пентагоні витворилося переконання, що американські збройні сили вже перейняли цю ініціативу у свої руки і що тактику такого «безперервного переслідування ворога» треба тільки посилювати.

У найбільшому часі американське головне командування має на меті прочистити простори обабіч головних шляхів, відкрити їх для власного ажитку і показати світові, що вони почали пов-

Мих. Кильоний

СОВЕТСЬКІ ТУРИСТИ

Куритба. — Советський турист — це не перший літальний громадянин, який бажас поїхати закордон, а наперед старанно дібраний, перевірений і затверджений кількома установами, серед них обов'язково «органами», тобто тасмною поліцією. Нам відомий один інженер-кібернетик в Україні, який уже кілька разів пробував пуститися в мандрівку по білому світі, але його дали Чехо-Словаччини не пускають.

Та й при найпильнішому вивченні кожного кандидата на виїзд індивідуальний советський турист це — лише окремі артисти, письменники чи фахівці, яких вислає держава на мистецькі виступи, конференції або для певних консультацій. Але це вже не категорія туристів. Тому звичайному громадянину махнути кудись одинцем — річ неможлива. Складається звичайно група найменше з чотирьох осіб. Далі все робиться так, щоб советський турист закордонно, не відник від «домашнього хову».

Призначається керівник групи, переважно з тих, які вже побували в чужих краях і мають досвід. Таким керівником може бути тільки член партії, і то з агітаційно-пропагандистськими здібностями. Коли група більша числом, то творяться ще підгрупи, також на чолі зі своїми керівниками. Останні в усьому підлегли загальному керівникові, дистанційно від нього накази і час від часу складають йому звіти. Керівники підгруп етажерат за своїми людьми протягом усієї подорожі, відповідно «скеровують» їх, дають їм вказівки, пояснюють їм все побачене тощо. Ці керівники соргують приділені їм туристи щонайменше по дві особи.

Найнижчою кліткою с оті дві особи, які, ніби сім'я, близькі, мусять завжди і скрізь з'являтися разом. Одинцем советського туриста не випускають з готелю навіть купити цигарок. Коли минає день, керівник підгруп розмовляє з усіма разом, що вони побачили, цікавиться їхніми враженнями, а від себе дає тому всьому оцінку. Потім говорить з кожним зособна, намагуючись довідатися, як поводить себе і що робив «напарник» опитуваного. В такий спосіб виконується поліційна функція. Серед туристів ніколи не бракує ще й тасмних поліційних агентів, що їх не знає ні загальний керівник групи, ні керівники підгруп. Агенті діють на власну руку.

Кожний турист мусить провадити докладні записи, переважно у формі щоденника. Ті записи керівники підгруп перевіряють, ніяк не опановувати положення у В'єтнамі.

Найголовніше — не дати втягнути себе в ніякі мирові переговори, не повторити трагічної корейської політики.

5) Журналіст повинен відмовитися виявити довірчості як подавати джерела довірчості інформації в суді, перед іншими судовими чи слідчими властями, а обов'язково журналіста зберегти довірчості: він повинен включити й вістки, які довірливо дістав від свого прадавця під час свого zatrudнення, навіть після того, як змінив прадавця.

6) Вістка повинна бути редактована виключно в редакційній кімнаті, а не в адміністративному чи іншому приміщенні.

7) Журналіст повинен поводитися в такий спосіб, що вказував би на його незалежність та чесну самопошану та в редакції, як і поза нею, та повинен оминати того, що могло б уважатися за бажання будь-кому прислужитися.

Рівночасно засуджується такі практики, що є шкідливі для публічного інтересу, для газети та для журналіста:

1) Публікацію реклами у формі чи під виглядом вістки.

2) Існуючу практику здобування чи писання історій, про які журналіст знає, що вони є фальшиві або вводять в блуд та які є шкідливі для осіб чи груп.

3) Приймаючи журналістом грошей за розголошення (публісисти), бо це може викликати упередження до його праці, як чесного репортера. Зокрема засуджується практика писання рекламних статей політичними редакторами та прийняття грошей спортивними редакторами й авторами за рекламу для нібито спортивних подій.

4) Практику деяких видавців, які вимагають, щоб журналісти використовували свої впливи серед урядових осіб в інших цілях, як у здобуванні вісток.

Це тільки дуже загальною характеризовані ті рямки, цілі й відповідальності, що ними керуються чи до них змагаються американські журналісти. Респектування існуючих постанов закону, як і здійснення встановлених самим журналістами засад на напрямних становить ве-

ГОЛОС ЧИТАЧА

ЩЕ ПРО МІШАНИ ПОДРУЖЖА

Вже кілька разів читачі «Свободи» забирали голос у цій пекучій справі. Більшість із них серйозно трактують проблему, однак зійшлися й такі, що лише забирають місце в газеті. Направду тяжко зрозуміти їхню ціль.

Додам і свій голос проти мішаних подружжя, а для прикладу наведу характеристичний випадок.

Одного гарного дня минулого літа сиджу я на березі водного резервуару біля Денверу та й ловлю рибу. Витанувши з води маленьку рибу, віддаю їй 7-8 літній дівчинці, що в той час із своїми батьками і братом проходила повз мене. Батько тієї дівчинки каже по-українськи: «Скажи панові дякую!». А мати майже рівночасно: «Заге да нке шен!» Я зрозумів, що маю

щоб купили їм ту чи іншу річ.

Часом туристові дозволяється пообідати чи повечеряти з людьми, які постійно мешкають закордонно, але в цьому разі іде він в супроводі щонайменше одного туриста. В таких випадках їм наказується платити за все порівну, щоб не залишати по собі враження матеріальної бідності. Проте, советські туристи дуже вдоволені, коли їх закордонний знайомий заплатить за все сам.

Під час обіду чи вечери з чужинцями советські туристи намагуються якнайменше вживати алкогольних напоїв, щоб не сп'яніти. Коли ж ідуть самі, без закордонних свідків, тоді вже п'ють скільки диябля, а то ще й з «надітками». Під час гастролей ансамблю Павла Вірського в бразильському місті Сан-Павлу, один з учасників його ансамблю, зайшовши до ресторану з місцевими українцями, хотів випити понад «норму», але його колега силою вивернув йому чарку з рук. Потерпілий іронічно зауважив: «От тобі й свобода!».

Зовсім інакше в тому ж Сан-Павлу поведилося зять Хрущова, Олексій Адзубей. Завітавши до найкращого ресторану вдвох з дружиною Радю і сівши за столиком в побічній залі, запропонував усім присутнім спільно пообідати й випити з ним, а він, мовляв, за все заплатить. Кельнерові зневажливим рухом простягнув він «на чай» десять доларів. Та Адзубей у рахунок не йде, то був візитом з особливою роллю і значенням.

У поворотній дорозі додому советським туристам доводиться майже цілий час, вільний від сну, витратити на всілякі засідання, обговорення та розмови з керівниками, під час яких усе бачене й почуте закордонно, остаточно підсумовується, узгоджується і затверджується. Повернувшись додому, советський турист добре знає, що за ним довший час слідкуватимуть.

лічезну проблему, чи радше комплекс проблем, з якими треба кожного дня змагатися, їх розв'язувати.

До цього долучається ще багато інших справ, що стоять перед модерною журналісткою. Шкідливий і проречистий у цьому відношенні був телевізійний панель на тему: «Преса в небезпеці» (Ді Прес в періл), що відбувся в Нью-Йорку в неділю 3-го жовтня 1965-го року упродовж однієї години і в якому взяли участь: д-р Кемпбел із Градуйет Скул оф Джорналізм Колумбійського університету, п. Фрімен з «Нью-Йорк Таймсу», п. Поллак з «Ньюзіку», редактор журнального неїлкого додатку до «Н. Й. Геральд Трибюн» та Аллін Едвард, що був модератором.

Усі панелісти однодушно стверджували, що нові засоби поширення вісток: радіо й телевізія, хоч і комплікують багато дечого газетам, все ж такі не є для них поважною загрозою, бо ніколи не зможуть заступити газети. Натомість найбільшою загрозою для преси вони вбачають в «автоматизації» не тільки технічних відділів — складального та пресово-друкарського, але й редакційного. Щораз менше газет дають за власні кореспонденції про світові події, бо їх постачають могутні пресові агенції. При тенденції до технічної автоматизації, їм вістки мали б іти не до редакції, а прямо на ліноготи, автоматизовані, без складачів. У локальних вістках видавці, щоб не псувати собі «бізнес» з оголошеннями, мають тенденцію оминати проблеми, що могли б зражувати їхніх «коштових». Коли ж мова про коментарі — сьогодні, при системі так званих синдикальних колоном, то провінційна газета за кілька доларів може мати кожного дня коментарі журналістів із найславнішими іменами. В таких обставинах преса починає бути надтою й нецікавою, щораз менше атракційною не тільки для читача, але й для молодих, злібних адвентів журналістики. Повернувшись до «ракіяності» (поважна газета не мусить бути надтою!) — стало гаслом «Н. Й. Геральд Трибюн»), зробила її ще більш виключковою (челенджінг) і для читача і для редактора — це деякі з головних проблем вільної преси сучасності.

перед собою мішане подружжя.

І досі не знаю, чому той чоловік звернувся до дитини по-українськи, бо виявилось, що і вона і її братик не розуміли в цій мові ні слова, а по-німецьки розмовляли. Цей чоловік походить з Волині, вже два роки живе у Денвері, але між своїх людей не пожазується. Не приходить ані до української православної, ані до католицької церкви.

У розмові дружина цього землячка почала доводити, що Україна це не нація. Побачивши з дальної її сль, що вона ненавидить Україну, що жадні аргументи її не чіпляються, кажу їй: «Якщо Східна Німеччина побуде під Росією хоч зі сторіччя, тоді знайдуться такі, які уважатимуть її за частину Росії!».

«Не може бути й порівняння між Східною Німеччиною та Україною. Східна Німеччина має своїх амбасадорів у багатьох країнах, а Україна не має», — заперечила німка.

Прощаючись, я запитав землячку, чому його дружина так ненавидить Україну. Він лише здвигнув плечима і не відповів нічого. Я бачив, що йому було жаль, що його жінка так образила мої почуття.

Поціно нам борсатися в потрібній дискусії на тему мішаних подружжя, коли й без того бачимо в кожній громаді, що «чужа сїтла не грїє».

Хоч у перших роках нашого поселення в Америці були такі мішані подружжя, які це брали сяку-так у участь в громадському житті, згодом більшість тих подружжя познаходили різні причини на те, щоб зовсім зрізати з українською громадою. Їхні діти не знають ні слова по-українськи і не почувують себе українцями.

Проте, деякі з тих подружжя забирають голос на сторінках української преси, хваляючи свій німецький товар, але пишуть про «наше могутнє Христосе Воскресі», якого відреклася.

Жиди вже п'ять тисяч років намагуються оминати мішаних подружжя. Чому й ми не можемо зберегти від того лиха наших дітей, що народилися в Україні.

Я зовсім не маю наміру вразити ті мішані подружжя, що тримаються нашої церкви і громади. Та воно вже якось так є, що такі люди мовчать.

К. Круський

СТОРИЧКА НАРОДЖЕННЯ ТУГАН-БАРАНОВСЬКОГО

Вінніпег. — Черговий «академічний» виклад «УВАН» при співпраці Української Кооперативної Громади в Вінніпегу відбувся в неділю 5-го грудня в УНДомі в год. 2:30 пополудні. Імж. Андрій Качор вголосить доповідь на тему «Сторічка народина світової слави українця Тугана-Барановського». Цей виклад уладжує Президія УВАН у Канаді.

64-ий Відділ Союзу Українок Америки
в НЬО ПОРКУ
запрошує на
ПОКАЗ ФІЛЬМУ
ДЛЯ ДІТЕЙ
у віці від 5-11 років
що відбувається
в неділю, 5-го грудня 1965 р.
о год. 3-й по пол.
в **УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ**
ч. кім. 31/III
Фільм попередить казка, яку прочитав
В.П. П. ЛЕСЯ ХВАЛІВА

Виставка Теодозії Бриж і Євгена Безніска в УВАН

20-го листопада в горішній залі УВАН-у відбулася інавгурація невеличкої, цікавої виставки — показу праць двох молодих мистців, що проживають на Україні: Євгена Безніска (графіка) і Теодозії Бриж (скульпторки).

Вечір відкрила письменниця Віра Вовк, яка привезла з собою із Львова тежку привабливих світлин і гравюр, якими її обдарували молоді мистці. Хоч і привезені матеріали може й не найцікавіші з того, що можна б виставити, Віра Вовк хотіла показати українській громадці в Нью-Йорку, як працює молоде творче покоління на Україні і послухати критичну оцінку присутніх на відкритті мистців.

Проф. Антін Малюца обговорив експонати. Він звернув увагу на те, що Львів перестав бути вузькоколясним, бо — до речі — ні Євген Безніска, ні Теодозія Бриж не львів'яни, які і багато інших молодих творців походять із усіх частин України, що добре почувалося у львівській мистецькій атмосфері. Праці, що їх можна тепер оглядати в УВАН, показують солідну реалістичну школу, де часом відмітні впливи Кульчицької, Ковжуна, Гордицького, Вутовича, а то й польських мистців, але на цьому вони не зупиняються, шукаючи нового змістові нової форми. Зміст часто звернений до етнографічно-українського елементу, але він черпає не з народної творчості, а з літератури. Так, притаманні Теодозії Бриж варіації на тему „Лісової Пісні“ Лесі Українки, чи Євгенів Безніска ілюстрації до „Довбуша“ Богдана Ігоя Антоновича.

В експлірі проф. А. Малюца добуває брак витовченості в літері — майстерність, що її так широко оцінював західний світ. З другого боку він відмітив, що персоналізм українських мистців в УССР ширі і безпосередній, без Фрейда і без Сартра, і що вони самотужки приходять до творчих висновків. Євген Безніска, що працює технікою додання на лінориті, нагадує робочу орнаменту народного мистецтва — писанки, вишивки, різьби. — тоді, як Теодозія Бриж кладе наголос на емоційність („Біла доля“, „Сіра доля“, „Чорна доля“, „Освітлення“, „Мавка“), праці, у яких українська тематика стає загальнолюською.

В. С.

ВЕЧІР У ЧЕСТЬ ІРИНИ ШУХЕВИЧ В КЛУБІ В НЬО ПОРКУ

Нью-Йорк. — Ірина Шухевич, одна із найстаріших віком живучих українських мистецьких з фаховою освітою, святкує своє 80-ліття та 60-ліття мистецької праці. З цієї нагоди Літературно-мистецький Клуб в Нью-Йорку присвячує лавреатці свій вечір у п'ятницю 3 грудня ц. р., на якому з короткими фаховими доповідями про мисткиню виступлять проф. Михайло Осінчук — теж один із найстаріших мистців — і Антін Малюца; пані О. Соневицька відчитас нарис. У мистецькій частині виступлять Дарія Гордицька-Каранович (фортепіанове солю). Початок о год. 8 вечора; гостям раді.

Наукове Т-во ім. Шевченка в ЗНА

ФІЛОЛОГІЧНА СЕКЦІЯ
Наукова Конференція
відбудеться в суботу, 4-го грудня 1965 р. в 10:00 год. в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід-79-26 вул. в Нью-Йорку.

Програма:
1. Відкриття.
2. Проф. д-р Володимир Безніска: доповідь на тему „Шевченкова ювілейна література“. Частина 1-ша: Подумали як дискусія).

Вхід вільний!
Дирекція Філологічної Секції ЗНА

Дорогому нашому Кур'яному

пл. сен. кер.
д-рові **МИКОЛІ ГРУШКЕВИЧЕВІ**
й Ного Вельмишановній Дружині **МАРІІ**,
в День Срібного Ювілею **Ів. Винченка**
пересилаємо
сердечний привіт і побажання за двадцять п'ять літ відсвяткувати Золотий Ювілей в повноті фізичних і душевних сил.

З цієї нагоди складаємо
на Фонд Ів. Еміксії Кардинала Сліпого \$72.25
\$72.25
Разом \$144.50

Подруги і Друзі 7-го Кур'яного
УПС ім. Андрія Войнаровського

Замість квітів на доповідь
св. п. д-ра **ВОЛОДИМИРА КАЛИНИ**
старшого УСС
складимо 10.00 дол. на НТШ в Сарселі,
а 10.00 дол. на Український Національний Музей в Шикаго.

Вельмишановній Ного Родині, висловлюємо глибоке співчуття.
Марія і Михайло ПЕТРУНЬКИ

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

ЗАПРОШУЄ
Головних Урядовців, Екзекутивів Відділів та Екзекутивів Окружних Комітетів Відділів УНСоюзу в Шикаго й околиці на
ПІДГОТОВЧУ КОНВЕНЦІЙНУ НАРАДУ
яка відбудеться
у п'ятницю, 3-го грудня 1965 року
в залі **ГОЛДРУМ ШЕРМАН ГОТЕЛЮ** в ШИКАГО
при Рандольф і Кларк вулицях.

В програмі наради: організаційні та побутові справи 26-ї Конвенції УНСоюзу, яка відбудеться в Шикаго в травні 1966 р. та інші важливі організаційні питання.

Доповідатимуть члени Екзекутиву УНСоюзу

Йосип Лисогір та Ярослав Падох
початок о год. 8-й ВЕЧОРА

†
З болем серця бажаємо поділитися сумною вісткою, що дня 22-го листопада 1965 р. в 68 році життя помер вечором в Japalea Hospital по тяжкій операції, пані **НЕЙДЖАЛУВАНІЯ ПРЯТЯТІ** через 45 літ.

ДМИТРО КРАВЕЦЬ
(Кравченко)

Полишив в смутку одинокую дочку Гелен (Гелесю), дальшу Родину і багату Приятели.
Нюканий працював в друкарні „Свободи“. Був примирний батьком, який дав гарне виховання дочці, яка одержала докторат бактеріології та працює в департаменті здоров'я міста Нью-Йорку.
Був щирим українським патріотом та великим жертовобитим на різні українські цілі.
Був вірним нашим приятелем, який разом з дочкою, мали у нас (в Русевелті) бути на святі „Подяки“ та передавчасна неможливість одержати Ного від нас.
Відправили ми Покійного на „Pinehawn Cemetery“ на Лонг Айленд, де він разом з своєю Дружиною спить вічним сном.
Сина Любим наш Приятель Дмитро та була певний, що опіка наша для Твоєї Родни є все готова. Опочивай з Богом та сини про наш рідний край — Україну.
Твої Друзі —
ВОЛОДИМИР, ОЛЬГА І КОРНІЛІЯ ЦІСНИК

†
В глибокій смутку повідомляю Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 22-го листопада 1965 року на 56-му році життя помер пані **ЧОЛОНІК, Тато, Дідусь і Друг**

бл. п.
СТЕФАН ШУМИЛО

Упокоївся в Богі за смертю Найсвятішими Таїнками. Похоронений 23-го листопада 1965 р. о год. 8-й вечором, а похорон — в середу 24-го листопада 1965 р. з похоронного заведення Lutyw & Lutyw до Української Католицької Церкви св. Івана Хрестителя, де о. Вол. Красевський відправив Службу Богу з подякою, а потім на цвинтар Hollywood Memorial Cemetery, Union, N. J.

Горем прибиті:
ТЕТЯНА — дружина
АННА — дочка
РОМКО — зять
ЛЮСЯ — тучка
Т. ПОДОВА

Замість квітів на спільну могилу
Довголітнього Товариша праці
бл. п. Дмитра Кравця
10.00 доларів на Фонд „Веселий“
злочин

ЯКІВ КУЛИНИЧ

Замість квітів на могилу
св. п. д-ра **ВОЛОДИМИРА КАЛИНИ**
складимо 20.00 доларів
на Фонд Українських Імалідів.
ІВАННА ДЖУС

Увага! Шикаго й околиця! Увага!

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДІЛІВ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в ШИКАГО
власно

в суботу, 4-го грудня 1965 р.
о год. 6-й ввечері
в **LIONS CLUB, 4306, W. North Ave., Chicago, Ill.**

СОЮЗОВИЙ БЕНКЕТ-КОНЦЕРТ

ДЛЯ ВПАНУВАННЯ ЗАСЛУЖЕНИХ ЧЛЕНІВ
УНС ШИКАГІВСЬКОГО ОКРУГІ
Бенкет удостоюють своєю присутністю
Головний Предсідник п. П. ЛИСОГІР

Головний Секретар п. Я. ПАДОХ
що святочно вручать нагороди, ювілейні відзнаки і планкети заслуженим та видатним членам Українського Народного Союзу.
До участі запрошуються усе Українське Громадянство та Члени Українського Народного Союзу

ОКРУЖНА УПРАВА

Вступайте в члени УНСоюзу!

ФАКТИ ПРО УКРАЇНСЬКУ КРЕДИТОВУ КООПЕРАЦІЮ В АМЕРИЦІ

УБРАНЦІ!

З нагоди конференції скарбників українських кредитових кооператив в Америці, що відбулася в Нью-Йорку, 29-30 травня ц. р. — ми, підписані, маємо шансу подати українському громадянству до відома такі відомки нашої праці:

1. Українська Кредитова Кооператива в Америці постанала після Другої світової війни при чому найстаріші кооперативи мають за собою всього 13 років праці, а наймолодші один рік. Всіх українських кредитивок в ЗНА, об'єднаних в Товаристві Української Кооператив — що є їх ідейною і організаційною центральною — є 16.
2. На кінець 1964 р. всіх членів в тих 16 кооперативах було 18 ТИСЯЧ, а всі вони разом мали 18 3 ПОЛОВИНОЮ МІЛЬЙОНА капіталу в формі уділів і ощадностей.
3. За свої ощадності члени отримали 2 МІЛЬЙОНИ І 692 ТИСЯЧ ДОЛ. ДИВІДЕНДИ.
4. Одночасно кредитиві кооперативи нагромадили 766 ТИСЯЧ ДОЛ. ВЛАСНОГО МАПНА, закупили 6 домів і дали працю 33-ом кооператорам-фахівцям.
5. Військово великим успіхом наших кредитивок було те,

- що вони виплатили 34 тисячі позичок на суму 52 МІЛЬЙОНИ ДОЛАРІВ.
6. За допомогою цього кредиту українське населення розбудувало остан свого поселення по містах, закупивши на власність 5 ТИСЯЧ І 80 ДОМІВ.
7. Завдяки активній співпраці кредитивок — збудовано, або розбудовано 16 НАРОДНИХ ДОМІВ І ЦЕРКОВ.
8. За нашою фінансовою допомогою 141 ЛІКАРІВ, ІНЖЕНЕРІВ І ІНШИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ ВІДКРИЛИ СВОЇ БЮРА, а 287 купців користали з наших позичок в процесі розбудови своїх підприємств.
9. 199 СТУДЕНТІВ ОТРИМАЛИ 200 ТИСЯЧ ДОЛ. позичок, при чому їх сплата розпочинається аж після закінчення студій.
10. Тільки за три останні роки (1962-1964) наші коопе-

- ратив пожертвували на народні цілі 43 ТИСЯЧ І 720 ДОЛ.
11. Обезпечення Т-во КЮНА виплатило через наші кредитиві кооперативи нашим членам 276 ТИСЯЧ ДОЛАРІВ ОБЕЗПЕЧЕННЯ, ЗА ЯКЕ ЗАПЛАТИЛИ ЗІ СВОЇХ ФОНДІВ КРЕДИТИВКИ.
- З цього забезпечення скористали:
а) ті особи, які мали в нас позички, але не могли їх сплатити тому, що померли або через нещастя, або нещасливі випадки стали на постійне цілком непрацездатними. За них сплатили позички кооперативне асекураційне Т-во КЮНА.
б) спадкоємці тих членів, які померли, залишивши в нас свої ощадності. Наші кооперативи виплатили їм за кожних перших 1000, або й 2000 дол. ощадностей додаткову безповоротну тисячу або дві доларів премії, або дещо менше, залежно від віку померлого.

УКРАЇНЦІ!

Цей гордий баліне праці дає нам право виступити перед суспільністю, як важливий чинник нашого життя і звернутися до всіх кому дорога українська справа і кому лежить на серці розбудова нашої Громади в Америці з закликком:

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАЦІЇ!
СКЛАДАЙТЕ СВОЇ ГРОШІ ДО УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТИВОК!
ПОЗИЧАЙТЕ ТІЛЬКИ В УКРАЇНСЬКИХ КРЕДИТОВИХ КООПЕРАТИВАХ!

Наші відсотки найдешевші — наша дивіденда є така сама як в банках, а часто й перевищує її.

Нью-Йорк, 30-го листопада 1965 р

I. ФЕДЕРАЛЬНІ Кредитиві Кооперативи „Самопоміч“ в:

- „Selfreliance“ Federal Credit Unions
1. Дітройт: 11838 Campau Avenue
  2. Філадельфія: 4814 N. Broad Street
  3. Нью-Йорк: 98 Second Avenue
  4. Шикаго: 2351 W. Chicago Avenue
  5. Балтімор: 239 S. Broadway
  6. Джерзі Сіті, Н. Дж.: 558 Summit Avenue
  7. Елізабет: 59 Parker Rd.
  8. Гартфорд, Конн.: 51 Whitmore Street.

II. МІЛЬЙОН, Биск.: 808 W. Washington Street

10. Нью-Йорк, Н. Дж.: 249 Stuyvesant Avenue
11. Пассайк, Н. Дж.: 237 Hope Avenue
12. Трентон, Н. Дж.: 726 S. Clinton Avenue
14. Честер, Пас.: 3010 W. 3rd Street

II. СТЕЙТОВІ Кредитиві Кооперативи „Самопоміч“ в:

- „Selfreliance“ State Credit Unions:
1. Клівленд, Огайо: 1112 Kenilworth Ave.
  - 6108 State Rd., Parma

III. ІНШІ КРЕДИТИВІ КООПЕРАТИВИ в:

1. Рочестер, Н. Й.: Українська Федеральна Кредитива Кооператива — 831 St. Joseph Avenue
2. Клівленд, Огайо: Українська Кредитива Кооператива „Основа“ — 4446 State Road
3. Нью-Йорк, Н. Й.: Федеральна Кредитива Кооператива „СУМА“ — 417 Nepperhan Avenue

Конвенція Союзу Українок...

(Закінчення зі стор. 1-01)

жовтий, і — чому ви не одружилися? Темою доповіді проф. Стоцького був український матриархат, і навряд чи його наявність міг би хто переконливіше, красномовніше й дотепніше довести, як це зробив доповідач. Друга доповідь, яку виголосила в англійській мові леді Малколм Доглес-Гемилтон, колишня президент відомої американської установи „Кіштон Коз“, а тепер президент організації „Ситизенс Фрідом“, — крім речування в поодиноких актуальних справах, включно

Концерт і показ нощі

Виступ солістки метрополітаної опери Шарлотти Ордієсі-Варинської, яка при

фортепіановому супроводі проф. В. Перфецького відіграла 3 українські пісні, як надзвичайно, арію з опери, не потребує нашої оцінки. Ця співачка мала найвищі оцінки фахових американських рецензентів, і вона була б їх здобула також і своїм виступом на конвенційному бенкеті США.

Але окремої уваги вимагає вштовпування під час бенкету оригінальний показ історичної української жіночої нощі. Навіщо для кожного з принах, починаючи від такого „битого“ в нашій історії спеціаліста, як проф. Роман Сміль-Стоцький, а на такому лівійці, як автор цього репортажу, починаючи, цей показ нощі був новиною і великою та опрацьованою гордістю.

Відбувся цей показ на окремому, доведеному до половини бенкетової зали підвішенні, що його видно на вміщеній в цьому числі „Свободи“ фотознімки, при відповідному освітленні і в супроводі музики — відповідних музичних композицій, що їх виконувала на фортепіано Катерина Чіка-Андерсено. Першими вийшли на сцену заповідники: Оля Шуган у староукраїнському, жіночому одязі з 6-го віку, та Мотря Восвідка у відтвореному за Грушевським і Гіларовим іншому варіанті жіночого одягу з того ж віку. Далі — як це виступали заповідники демонстровано такі одяги:

Сарматський жіночий одяг з 4-го віку перед Христом, відтворений на підставі дослідів проф. Пастернака. Одяг неабияк гарний, але рясно обшитий вишуканими окрасами. Демонструвала його Христина Восвідка.

Одяг княгині Ольги із 10-го століття — із виразним вином владі, могутності, добробуту та культурного впливу Візантії. Демонструвала Наталя Захарченко.

Одяг бояринів з 12 століття: дорогий, чужоземний тканини, вишуканий крій. Демонструвала Анна Алісевич.

Шостим з черги був одяг молоді дворян з 11-го століття, що також виявляв багатство панівної верстви. Демонструвала Марта Навроцька.

Далі показано одяг галицько-волинської княгині з 12-13-го століття, типовий для княжих дворів України з відмінною обробкою при-

крас. Його виконало за проектом Гургулі-Сенів. Демонструвала Ірина Рожавська.

З черги показано одяг жінки козацького старшини з 17-го століття, що відзначався гармонією барв та вибагливістю тканин у контрасті з старовинним завоєм голови. Демонструвала Люба Артишшин.

Передостаннім показано одяг української міщанки з 17-го століття за присланням з України візцем. Питоменістю цього одягу були воляні тканини, спокійні барви та оригінальне накривтя голови. Демонструвала Віра Тершаковець.

Останнім показано одяг української шляхтички з 17-го століття зроблений з вишуканих чужоземних тканин, з виразним відзеркаленням впливів Заходу. Демонструвала Люба Абрам'юк.

Це коротка характеристика показаних одягів, згідно з висвітленням заповідників. А проте, жадні описи не всіляк відтворили того враження, що його справляв на всіх живий показ. Подивляючись на красу та граціозність одягів і тих, що одяги демонстрували, з думки не сходило: але ж і сьогодні ще знаходяться такі люди, які заперечують не тільки право на самобутність, але й саму назву країни, що має такі безспірні докази своєї високої культури. Для нас усіх, зокрема для нашої молоді, така демонстрація нашої старовинної культури була найбільш промовистою й захоплюючою.

Ініціатором, організатором і душею показу була пам'яті Христина Восвідка, разом із головою 64-го Відділу США в Нью-Йорку, пані Полєю Кніш, яка попередила показ коротким словом. Згідно з одержаними інформаціями, ці історичні костюми виконали пані: Люба Артишшин, Христина Восвідка, Розина Захарченко, Анна Гореча, Христина Навроцька, Марія Савицька та Неоніла Тершаковець. Було 6 великою шкодою, якщо б США не організувало показу зразків цієї нашої віковичної культури бодей по більших осередках нашого скупчення в цій країні та в Канаді.

Наше співчуття Відданим заслужене нашому жіноцтву, не можемо.

Від В-ва „Криниця“

У зв'язку з хворобою Видавця, в цьому році не буде ширшої переддруківної розсилки листівок „Криниці“. Тому бажано одержати ці листівки, згодом надіслати свої замовлення, згідно з великим оголошенням, на адресу Видавництва:

PUBLISHERS "KRYNYCIA", P. O. Box 175
217 W. 78th Street, New York 11, N.Y.
В-ВО „КРИНИЦЯ“

НАЙКРАЩИЙ І НАЙБІЛЬШ ВІДПОВІДНИЙ
ДАРУНОК НА РІЗДВО І НОВИЙ РІК

СВ. ПИСЬМО

СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТУ
ВИДАНЕ В РИМІ

Це перший повний український переклад всіх книг св. Письма. 1422 + XXIV сторінок друку на тонкому індійському папері — 14 кольорових ілюстрацій — 2 великі кольорові мапи.

Ціна:
Оправлене в локсову шкіру, позолочене — \$20.00
Оправлене в шкіру, позолочене — 15.00
Оправлене в штучну шкіру — 12.00

ЗАМОВЛЯЙТЕ ЗАРАЗ, ЩОБ МОГЛИ
ОТРИМАТИ ЦЕ ПЕРЕД СВЯТАМИ.
Замовлення слати на таку адресу:

PP. BASILIANI
via S. Giosafat, 8, Roma (Aventino), Italy
Св. Письмо висилатиметься за попереднім висланням належності. Гроші вислати в листі — тільки чеком, на ім'я: PP. BASILIANI

Увага!

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК ДИТИНІ У СВЯТОЧНИЙ ЧАС — ЦЕ КНИЖКА!
Вже появилася нова книжка

Лесі Храпливої

Другий том збірки оповідань для дітей шкільного віку

ВІТЕР З УКРАЇНИ

з ілюстраціями проф. П. АНДРУСІВА
Ціна \$2.50
Замовлення слати на адресу: LESIA KHRAPLIVA
158 East 7th Street, Apt. 3a, New York, N.Y. 10009

Можна ще так замовляти такі книжки цієї ж авторки:
Вітер з України, перший том, ціна — \$2.00
Козак Немирка, оповідання для дітей шкільного віку — 2.00
На вєсв Божий рік, декламатор — 1.50
Пісня українським дітям, вірші та оповідання Рєстєкова Катя, віршована казка для молодшого шкільного віку — 1.25
Забавки Мартеї, віршована казка для дошкільного віку — 1.00
Антикові пригоди, Свято-милодійська сценка — 4.00
Комплет 5 штук — 1.00
Ціна одного примірника — 0.50
Найбільший дарунок: Свято-милодійська сценка — 0.50

Увага!

НАЙКРАЩИЙ ДАРУНОК ДИТИНІ У СВЯТОЧНИЙ ЧАС — ЦЕ КНИЖКА!
Вже появилася нова книжка

Лесі Храпливої

Другий том збірки оповідань для дітей шкільного віку

ВІТЕР З УКРАЇНИ

з ілюстраціями проф. П. АНДРУСІВА
Ціна \$2.50
Замовлення слати на адресу: LESIA KHRAPLIVA
158 East 7th Street, Apt. 3a, New York, N.Y. 10009

Можна ще так замовляти такі книжки цієї ж авторки:
Вітер з України, перший том, ціна — \$2.00
Козак Немирка, оповідання для дітей шкільного віку — 2.00
На вєсв Божий рік, декламатор — 1.50
Пісня українським дітям, вірші та оповідання Рєстєкова Катя, віршована казка для молодшого шкільного віку — 1.25
Забавки Мартеї, віршована казка для дошкільного віку — 1.00
Антикові пригоди, Свято-милодійська сценка — 4.00
Комплет 5 штук — 1.00
Ціна одного примірника — 0.50
Найбільший дарунок: Свято-милодійська сценка — 0.50

Праця

HELP WANTED MALE

ASSEMBLERS
Minimum of 5 years experience.
Must be able to read blue prints and trace; 2nd shift openings.
Must speak English.
Worthington Corp.
Amper Works
An equal opportunity employer.
14 Fourth Ave., E. Orange, N.J.

DYE SETTERS and PUNCH PRESS OPERATORS

Experienced men wanted.
Good working conditions.
Call To-day.
For personal interview
(516) MO 9-4500

LAYOUT MEN

Experienced on chassis & cabinets. Full or part time.
For company. Good working conditions. Call to-day for personal interview
(516) MO 9-4500

MACHINISTS — Experienced

also Lathe Hands.
Дешва шифта. Малі прецизійні частини. Дешво англ. мови. Добрі умови праці. Компанійні бенефіти. Голоса. Цілий тиждень.
K — Tron Instrument, 57 Verdi Street, Farmingdale, L. I. 11735 CH 9-8561 Mr. Alvarez

Праця

HELP WANTED FEMALE

СОПТИВНИКИ

З уваги на поширення фабрики, приймається 80 дівчат перед 15 грудня. Приймається на підставі переняття приходу. Зміни шифти 7-3, 3-11, 11-7. Постійна праця. Досконали бенефіти. Станція \$1.81 на годину плюс. Голоситись між 2 і 4 по пол.

OWENS — ILLINOIS

2220 — 91st St.
North Bergen, N. J.
An equal opportunity employer.

ОПЕРЕНТОРКИ

Потримоуємо операторок, довідчених в шитті на машинах до шиття. Постійна праця. Голоситись
STAR-BRITE
6215 Palisade Avenue
West New York, N.J.

OPERATORS

Experienced. Singer Machines (7") Zippers. Piece workers. \$1.00 dozen. Automatic devices on machines. Call all week to
UL 8-6497

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНКОЗУ!

HELP WANTED MALE

ПРАЦІВНИКИ

VERTICAL TURRET LATHE OPER.
TOOL & DIE MAKERS
MACHINISTS, CLASS A

1-ша і 2-га шифта

Праця на повний час або кілька годин.

Добра платня — досконали умови.

Зголошуватись до Персонального відділу

Bogue Electric Mfg. Co.
106 Pennsylvania Avenue, Paterson, N. J. — Autobus # 4
Працівники заповнюють всім різні шанси.

DRAFTSMEN

One of Canada's largest fabricators of Sheet Metal Products

— REQUIRES —

Architectural Draftsmen

INTERMEDIATE GRADE

Preferably with knowledge of structural products

LOCATION PARKDALE AREA

Good employee benefits. Cafeteria.

For appointment phone W. A. Glickling

416 337-4411 EXT. 230 — Toronto, Ontario, Canada

ВЕРХОВИНА

БАР і ГРИЛ

81 EAST 7th STREET NEW YORK CITY

МАС ШАНУ ЗАПРОСИТИ ВІШАНОВНИХ ГОСТЕЙ ДО ЛАСКАВИХ І МИЛИХ ВІДВІДИН.

ДОБІРНІ НАПИТКИ. ВВІЧЛИВА УСЛУГА.

МИКОЛА ХОДОБА

ОЛЕКСАНДЕР ТОМАШІВСЬКИЙ

674-9530

ТАРЗАН, ч. 5536. Зловили обидвох Тарзанів!

З наказу Вор'я розшукувальна група перетнула все місто, поки не знайшла квартиру Марія Мореллі.

Ного швидко перемогли і зв'язали та заткали йому рота...
Тимчасом інша група перехопила дійсного Тарзана.

PARK COMPANY

45 E. 7th St.
Tel.: GE 2-3554, New York City
Висока можливість: Різдвяні картки (1 тижня за долара), Календарі на 1966 рік від 25 ц.

Piano

Українське Висококе Вироб

ROMAN PARCEL SERVICE

141 2nd Ave., New York City

Tel.: GR 5-7450 — вислала —

НАДАЛІ ПАЧЕНІ З ОДЯГОМ

і дуже добрі КАРЧЕВІ. Різноманітні, холода, теплі, штори, машини до праці і т. д. Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч. Неділя від 10-0 ранку до 3-0 по пол.

Real Estate

Хочете купити або продати дім, бізнес, землю, зверніться до українського підприємства

TRIDENT REALTY CO.

98 Second Avenue NEW YORK, N.Y.

Tel.: 471-6490

ОКАЗИНО НА ПРОДАЖ

6 акрів землі (сільськогосподарська), чудовий краєвид — 7 км від міста з олімпією, організованим для модернізації, двом гаражів, 5 хвилин від озера. Ціна \$17,500.

300 акрів землі, 2000 сріб фронту до гайне 209, бл. Сумішка.

Stephen OLEKSIW

P.O. Box 348, Haverhill, N.Y.

Новий — тел.: 914 628-7692

Sewing Machine for Sale

МАШИНИ ДО ШИТТЯ

Дешо уживані Singer Zig-Zag (роблять все). 1965 модель в консолі. Повна гарантія — \$36.00 або \$12.25 тижнево.

PRESTIGE IN 9-8554

NEECHI PFAFF

Sewing machines Exhibited at World's Fair. Drastic reductions. Call 988-0072. Distributors Oliver's Pfaff Sewing Center, 1378 First Ave., New York, N.Y. Branches: Bklyn — 7923 Fifth Ave. — SH 8-2516. Queens — 5452 Myrtle Ave. — 497-7242. Hempstead — 310 Fulton Ave. — 483-8337.

Купуйте в підприємстві, що оголошуються в „Свободі“

Funeral Directors

Theodore WOLININ, Inc.

Директор

Похоронна-Завдання

123 East 7th Street

NEW YORK, N.Y. (9)

Tel.: GE 5-1437

СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN

UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS

AIR CONDITIONED

Обслуга ЦИПРА і ЧЕСНА.

Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.

801 Springfield Avenue

NEWARK, N. J.

IRVINGTON, N. J.

ESsex 5-5555

ПЕТРО ЯРЕМА

УКР. ПОГРЕБНИК

Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

Контрольована температура. Модерні інструменти до ужитку ДАРОМ.

PETER JAREMA

129 EAST 7th STREET NEW YORK, N. Y.

Tel.: ORchard 4-2568

Увага!

РОЧЕСТЕР і ОКОЛИЦЯ!

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ АМЕРИКИ

— ВІДІЛІ в РОЧЕСТЕРІ, Н. Й.

повідомляє: Шановне Громадянство, що

УКРАЇНСЬКА РАДІОНЕРЕДАЧА

від 5-го грудня 1965 року

перенесена

з години 6.35 вечора (субота)

на годину 8:30 веч. (неділя)

Слухайте нас кожної неділі від год. 8:30 до 9:00

вечором на хвилях 1460 із стації "WNEC"

(та сама що перед тим)

КОМІТЕТ

ЗДОРОВІТЬ

на РІЗДВО ХРИСТОВЕ і НОВИЙ РІК

ПРИЯТЕЛІВ і ЗНАЙОМИХ

Прегарними

КАРТКАМИ

в кольорах, з гарними українськими

святковими побажаннями.

Картки виготовлені на підставі оригінальних візрів

знамих українських артистів-маларів.

Ціна — 10 центів за штуку.

"СВОВОДА"

P. O. Box 346 Jersey City, N. J. 07303

УВАГА!

Цього року збільшимо подарунків українським книжкам на Уродини, Ім'янина, св. Миколая, Різдво, Новий Рік, Великдень та інші нагоди.

Прийдіть також для себе локсове видання.

Історію Української

Культури

або подаруйте таку цінну книгу своїм дітям, вчукам, приятелям або Рідній Школі. Ідм слідами історичної культури народів, англійців, німців, французів і др. Хай здібастись книга: У кожному українському хаті варіація книга як і Історія Української Культури.

На бажання замовити можемо додати до І. У. К. картку з золотом печаткою для Вашого напису для його дарує книгу.

На іншому місці, в цьому числі газети, є відповідне оголошення про Історію Української Культури.

Клуб Приятелів Української Книжки

Історія

УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

(ДРУГЕ ВИДАННЯ ДОПОВНЕНЕ ДО 1964 Р.)

Вже вибрана в друку (перший том)

(Ціна має два томи)

Видання І. У. К. локсове, на найкращому папері, тверда обкладинка, опрацьована в імітацію шкіри, з золотодруком та цілющою охороною обгортою, так, як належить українській культурі.

Перший том має розділи: Мітологію, Побут і Письменство. Разом 480 сторінок і 322 ілюстрації.

Ціна першого тому \$12.00 (з перекладом).

Так виглядає І. У. К. в поменшенню. Дісна величина 10 x 7 1/4 x 1 1/2 цалів.